

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 21 Sierpnia r. z. 1853 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.
Sankt-Petersburg dnia 14 sierpnia.z Bożej Łaski
M Y N I K O Ł A Y P I E R W S Z Y,
CESARZ I SAMOWŁADZGA WSZECH ROSSYY,
i t. d. i t. d. i t. d.

Manifestem, w dniu 15 kwietnia tego roku wydanym, urządziwszy w kształcie cząstkowego rozporządzenia, zbiór rekrutów z niektórych Gubernii, bliższych do miejsc rozłożenia wojsk, które nawięcej do uzupełnienia potrzebowały, z zadowoleniem przedsięwzięliśmy ten środek dla oddalenia, ile można, konieczności powszechnego z Państwa rekrutskiego naboru. Teraz, podług ilości ubytku w Wojskach i Flocie Naszej, pozostałych bez ogólnego do uzupełnienia od 1831go roku, chociaż konieczność stała się nawet niezbędną, nie mniej i w statecznych staraniach około dobra kochanych wiernych poddanych Naszych, uznaliśmy rzeczą możliwą ograniczyć nabór temi tylko Guberniami, w których przy dostatecznym, za łaską Najwyższego, urodzaju teraźniejszego roku, obywatele mają sposob do wypełnienia tej powinności bez uciążliwości, przeciwnie odłożywszy go na przyszłość do czasu, w Guberniach, gdzie się przewiduje ubogie albo nawet mniej obfite żniwo, ażeby obywatele tych Gubernii, pracowicie krzątając się w spokojnych zatrudnieniach wiejskiego gospodarstwa i przemysłu, dwoiście mogli nagrodzić straty teraźniejszego roku; i na skutek tego Rozkazuujemy:

1) Uskutecznić w całym Państwie nabór rekruta z tysiąca dusz po czterech, wyłączając Gubernie: Astrachańską, Woroneżską, Ekaterynostawską, Połtawską, Saratowską, Słobodzkoukraińską, Taurycką i Chersońską, Bessarabią, Gruzją, ziemię Wojska Dońskiego i Obwód Białostocki.

2) We wszystkich tych Guberniach, ziemi Wojska Dońskiego i obwodzie Kaukaskim, prócz Bessarabii i Gruzji, przypadających z tego naboru rekrutów liczyć w pozostałości, do udzielnego później rozporządzenia.

3) Rekrutów, dostawionych podług Manifestu Naszego 15go kwietnia tego roku wydanego, w Guberniach: Wileńskiej, Wołyńskiej, Grodzieńskiej, Kijowskiej, Mińskiej, Podolskiej i Obwodzie Białostockim, zgodnie z tym Manifestem, policzyć tym Guberniom i Obwodowi w teraźniejszym naborze, i tym sposobem uważać, obowiązkiem ich, co do tego naboru, wypełnionym.

4) Nabór zacząć po wszystkich miejscach, gdzie ma być odhwywany, od 1go listopada i ukończyć do 1go stycznia następującego 1834 roku.

5) W powszechności nabór ten uskutecznić na istotnej podstawie potwierdzonej przez Nas w dniu 28 czerwca 1831 roku Rekrutskiej Ustawy i osobnego rozrządzającego ukazu, razem z tym Rządzącemu Senatowi danego.

Dan na Jełaginym Ostrowiu dnia pierwszego sierpnia, roku od Narodzenia Chrystusowego tysiąc osiemset trzydziestego trzeciego, a Panowania Naszego ósmego.

Na autentyku własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano tak:
N I K O Ł A Y.

— Najwyższy ukaz do Rządzącego Senatu, wydany, dnia 1 sierpnia. (Na Jełaginym Ostrowiu) „Naznaczywszy Manifestem, w dniu dzisiejszym nastatym, nabór rekrutcki w całym Państwie, na zasadach, w tym Manifestie wyrażonych, Rozkazuujemy:

1) Na umundurowanie rekrutów brać od stawiących pieniądze podług cen, do ostatecznej mo-

żności zmniejszonych, mianowicie po trzydzieści trzy ruble.

2) Nabór rekruta z Żydów, rozkazem 26 sierpnia 1827 roku ustanowiony, uskutecznić na prawidłach, wyrażonych w osobnej Ustawie i instrukcjach, przy tymże ukazie wydanych.

3) Żydów, zamieszkałych w Guberniach: Wileńskiej, Wołyńskiej, Grodzieńskiej, Mińskiej, Kijowskiej, Podolskiej i Obwodzie Białostockim, uwolnić, do późniejszego o tym rozporządzenia, od stawienia pozostałych z 96go naboru rekrutów.

Rozporządzenie, co do części wojskowej, poruczyliśmy Ministrowi wojskowemu; a rychłe uskutecznienie i ukończenie tego naboru w terminie naznaczonym, wkładamy na pieczołowitość Rządzącego Senatu.

— Ukaz, dany na imię P. Ministra Wojskowego, dnia 1 sierpnia. (Na Jełaginym Ostrowiu.)

Manifestem, dnia dzisiejszego wydanym, naznaczywszy w roku teraźniejszym nabór z tysiąca dusz po czterech rekrutów, Rozkazujemy Wam:

1) Rekrutów, z tego naboru zebrać się powinny, rozdzielić do wojsk, stosownie do danych już ode Mnie Wam na ten przedmiot rozkazów.

2) Względem umundurowania rekrutów trzymać się prawideł, na to będących. (Gaz. Sen.)

— J. K. W. Xłę Albert Pruski wyjechał z tutejszej stolicy d. 10 t. m., w towarzystwie Jenerała Hrabiego Brandeburga.

— J. W. Vice-Kancelarz, Hrabia Nesselrode, wyjechał z tutejszej stolicy, ostatniej soboty, d. 12 t. m., na parochodzie *Alexandrze*, udając się do Lubeki.

— Dowódzca naczelny floty i portów Czarnomorskich, Admirał Greigh, mianowany Członkiem Rady Państwa. (J. d. St. Ptb.)

Ukazy Rządzącego Senatu.

1) 27 lipca (z 1 Dep.) O dodaniu po 10 kop. na pud, do ceny soli, ustanowionej w roku bież. na Łańszewskie magazyny.

2) tegoż dnia. (z tegoż Dep.) Z zaleceniem Naczelnikom gubernii, iżby summy do ich rozrządzenia ze skarbu wydawane, zapisywane były do ksiąg sznurowych, składane w Rządach Gubernijalnych lub kassach powiatowych i co miesiąc na rewizję przedstawiane.

3) 28 tegoż m. (z tegoż Dep.) Z powodu ustanowienia w guberniach Witebskiej i Mohylewskiej mocy obowiązującej Statutu Litewskiego, Zdaniem Rady Państwa, zatwierdzonej przez N. PANA w d. 26 czerwca, b. r. ustanowione zostają następujące etaty sądownictw w tychże guberniach: 1) *Izba Sądu Kryminalnego* Prezydent, liczący się w 5 klasie, będzie pobierał pensyi rocznej 2,500 r. Radca, w 6 kl. 1,500 r. dwóch Assesorów od szlachty w 7 kl. po 360 r.; dwóch od kupców, (bez pensyi); Sekretarz, w 10 kl. 800 r.; dwóch Translatorów, w 11 kl. po 180 r. Na sługi kancelaryjne i wydatki 6,636 — w ogóle, 12,516 r.; a na dwie Izby Kryminalne w dwóch guberniach 25,032 ruble. — 2) *Izba Sądu Cywilnego*. Prezydent, w 5 kl. pensyi 2,500 r.; Radca w 6 kl. 1,500 r., dwóch Assesorów od szlachty w 7 kl. po 360 r.; dwóch od kupców (bez pensyi); Sekretarz w 10 kl. 800 r., dwóch Translatorów po 180 r. Na sługi i wydatki kancelaryjne 5,938 r. w ogóle 11,818; a na dwie Izby Cywilne 23,636 r. — 3) *Sąd sumienia*. Sędzia, w 5 kl. 600 r.; dwóch Assesorów od szlachty w 7 kl. po 360 r.; dwóch od kupców, (bez pensyi); dwóch od włościan skarbowych, po 100 r. Na sługi i wydatki kancelaryjne 780 r.; w ogóle 2,300 r. a na dwa Sądy sumienia 4,600. —

4) *Sąd powiatowy*. Sędzia powiatowy w 7 klas. 300 r.; dwóch Assesorów od szlachty w 9 kl. po 250 r.; dwóch od włościan, po 60 r. Sekretarz w 14 kl. 200 r.; na sługi i wydatki 1,000 r.; w ogóle 2,120 r. a na 12 Sądów pow. w gub. Witebskiej, z wyłączeniem Assesorów od włościan, z powodu małej ich liczby w 5ciu powiatach, 24,840 r., zaś na 12 takichże sądów w gub. Mohylewskiej, z wyłączeniem Assesorów od włościan w dwóch powiatach, 25,200 r. — 5) *Opieka Szlachecka*. Protokulista w 14 kl. 100 r.; a na 24 opieki, 2,400 r. — 6) *Sąd ziemski*. Ziemski Sprawnik w 8 kl. 250 r.; czterech Assesorów od szlachty w 10 kl. po 200 r.; Sekretarz w 14 kl. 200 r.; na sługi i wydatki 476 r., a na 24 sądy 41,424 r. W ogóle w gub. Witebskiej, 73,386, w gub. Mohylewskiej 73,746, zaś w obu guberniach razem 147,132 r.

4) 30 tegoż m. (z 1 odz. 5 Dep.) O naganie daney członkom i Sekretarzowi Izby Sądu Kryminalnego Archangielskiego, tudzież byłemu tamecznemu Gubernatorowi *Filimonow*, za nieprawny wyrok w sprawie włościanina *Sawina*, i o uzyskaniu z nich 250 r. na rzecz tegoż *Sawina*, jako wynagrodzenie za odniesioną niewinnie chłostę.

5) 31 tegoż m. (z 1 Dep.) O uwolnieniu tak nazwaney xiążęcey szlachty w Gruzji z pod zależności xiążąt tamecznych.

6) 3 b. m. (z tegoż Dep.) O wydaniu nowych kuponów na świadectwa zey pięcioprocentowey pożyczki. (*Tyg. Petb.*)

A U S T R Y A.

Wiedeń d. 10 sierpnia.

Oprócz stojących już w *Tyrolu* licznych garnizonów, różne jeszcze korpusy woysk w bliskości stojących otrzymały rozkazy, co śpieszniej do tej prowincyi ciągnąć.

Słychać, że nieobecność naszego Kanclerza Stanu, Xiążęcia *Metternicha*, dłużej, jak dotąd rozumiano, potrwa.

Postanowiono już, że w przyszłym miesiącu październiku albo listopadzie Stany Siedmiogrodzkie zwołane będą. (*Korp. Hamb.*)

Donoszą z *Neapolu* pod dniem 30 lipca: „Spodziewamy się, że nieporozumienia z *Marokko* tak łatwo będą usunięte, jak spory z *Tunetu*, tém bardziej, że rozeszła się pogłoska, iż flotylla Francuzka może się połączyć z Neapolitańską, dla połączenia końca, przez stanowczą demonstracyą, wysokim żądaniom tego Państwa łupieżkiego.“

Jey W. Xiężna *Wasa* powiła w nocy z d. 5 na 6 b. m. córkę. Uroczysty chrzest nastąpił dnia 7 b. m.

Sułtan miał znowu przedsięwziąć swe plany reformy, i ma zamiar zmienienia całego systemu zarządu, przez co zrobi sobie jeszcze więcej nieprzyjaciół; w *Konstantynopolu* panuje zresztą obecnie największa spokojność, obawiano się jednak pewnego poruszenia.

— Dnia 12 —

Donoszą z *Theresienstadt* z d. 11 b. m. po południu, że Cesarz Jmć, wyzdrowiawszy, poświęca się znowu interesom Państwa. (*Gaz. War.*)

S Z W A Y C A R Y A.

St. Gallen d. 9 sierpnia.

Od południa *Tessinu* leży 60,000 Austryaków; do *Koralbergu* również znakomita masa ma wkroczyć. *Bregenz*, mówią, że jest nieźmiernie napełnione. Różne gazety radzą, co narychlej granice osadzić.

Pierwsza połowa naszego 1go kontyngensu, 1,315 ludzi, jest już w pochodzie; woyska są dostatecznie uzbrojone i nayszy duch je ożywia. (*Kor. Hamb.*)

Zürich dnia 10 sierpnia.

Poseł Francuzki, Hr. *Rumigny*, jak powszechnie słychać, aż dotąd zupełnie był neutralnym, względem zaszłych wypadków i przedsiębranych środków.

— Dnia 15 —

(*Dziennik Frankfortski*) na przełożenie w ostatnich czasach mianowaney Kommissyi, Sejm wydał następnę postanowienie:

Sejm Związku Sprzymierzonego, zważając, iż

podług przymierza Związku r. 1815, nie mogą być pomiędzy kantonami pojedynczo zawierane związki szkodliwe, całemu Związkowi, zważając iż stosownie do praw Związku Sprzymierzonego, każdy stan sprzymierzony winien jest przez swych reprezentantów do składu Seymu należeć, stanowi: 1) Znany Związek pod nazwiskiem Konferencyi Sarnów niektórych stanów sprzymierzonych, nie może dłużej istnieć; 2) Każdy stan sprzymierzony, któryby w dalszym czasie do podobnego Związku należał, staje się winnym naruszenia zaprzysiężonych powinności i odpowiedzialnym przed Związkiem Sprzymierzonym; 3) Nieobecne dotąd przez swych reprezentantów na Seymie stany, wzywają się do przystania na Sejm deputowanych; 4) Cały Związek Sprzymierzony, przez proklamacyą ma być o niniejszem postanowieniu uwiadomiony; 5) Poleca się naczelnemu kantonowi (*Vorort*) wykonania tego postanowienia.

Na témże posiedzeniu Prezydent uwiadomił, iż wczoraj deputacya, składająca się z 8 członków, wybrana w wielkiem zgromadzeniu stanu wieyskiego Bazylei, domagała się, aby ustnie przed Seymem mogła wyjawić życzenie, iżby obwód Bazylei wolnym był od zajęcia woysk. Sejm jednomyślnie odpowiedział, iż ustne w tej rzeczy przełożenie nie może być dozwolonem, co się zaś woyska tycze, Sejm czeka doniesień od kommissarzów, by wedle nich później postanowić. Przy tej okoliczności, posłowie z *Bern*, łącznie z posłami kantonów *Thurgau* i *St. Gallen*, na nowo domagali się odbywania publicznych posiedzeń; Prezydent obiecał wziąć to przełożenie pod rozwagę.

— Dnia 14 —

Na wczorayszem 24 posiedzeniu Seymu czytano adressy z rozmaitych części Szwajcaryi, w których, częścią podziękowania za skuteczne środki, częścią życzenia względem kantonów Bazylei i Schwyz, konferencyi Sarnów, rewizyi przymierza związku były wyrażone. Potem wzięto pod uwagę rozmaite urzędowe wiadomości z Kantonu Bazylei, i po należytem ich rozważeniu Sejm postanowił, polecić Kommissarzom w Bazylei ze względu na stan niespokojny tego Kantonu: 1) ściągnąć dostateczną liczbę woysk do Bazylei i tłumić wszelkie naruszenie spokojności i porządku. 2) Garnizon miasta rozbroić i rozpuścić; dalej wyznaczyć Kommissyą z 7miu członków, którzy obowiązkiem będzie, rozstrząsnąć polityczne pytania względem Kantonu Bazylei, i postanowić, czyli mianowanie głównego dowódcy, i zaprowadzenie sądu wojennego, potrzebnem jest lub nie?

Bazylea d. 12 sierpnia.

Tutejsza gazeta donosi: Zawczorayszy dzień, od wszystkich Szwajcarów pamiętce śmierci bohaterskiej ich braci we Francyi poświęcony, był w Bazylei dniem ponowionej boleści i smutku, z powodu obchodu pogrzebowego odbytego w kościele Sw. Leonarda za 58 poległych d. 3 b. m. w bitwie pod *Prateln*.

Na zawczorayszem nadzwyczajnem posiedzeniu Wielkiej Rady, mała Rada wniosła projekt uchwały, względem zajęcia przez woyska, Bazylei, który po skończeniu narad przyjęty został 42 z 61 głosów. Warunki, na jakich Wielka Rada pod prezydencyą Burmistrza zgodziła się na zajęcie Bazylei przez woyska Związku Sprzymierzonego, są następnę: 1) Zaręczenie bezpieczeństwa osób i własności; 2) niewstrzymane żadnemi przeszkody działanie istniejących urzędów i bezpieczeństwa wszelkiej własności publiczney; 3) zapewnienie, iż zbroynym orszakom z oddzielonych części kraju nie będzie dozwolonem wejście do miasta; 4) zaręczenie, iż bynajmniej rozbrojenie nie nastąpi; 5) utrzymanie w dawnym składzie służby policyjney. Także polecono małej Radzie ułożyć się z Kommissarzami, tak względem liczby woysk i ich rozkwaterowania, jako też względem innych rozporządzeń dla utrzymania porządku i spokojności, którychby okoliczności i nowo zawarte umowy wymagały. Wieczorem ogłoszone zostały odezwy małej Rady i Kommissarzów Związku Sprzymierzonego, do mieszkańców miasta i kantonu Bazylei.

Wczoray po południu około godziny 2 przybył pod miasto batalion Aargawski i natychmiast wziął pod swą straż bramy jego; drugi batalion Aargawski wszedł do miasta i został tymczasowo rozstawiony. Potem nastąpił w towarzystwie jazdy, wjazd Kommissarzów Związku Sprzymierzonego, nadto weszły jeszcze bataliony piechoty Berneński i Solothurnski i baterya Aargawskiej artyleryi. Wszystko to zaszło w największym porządku, miasto przedstawiało obraz zupełnej spokojności i tylko pokazanie się wieczorem na ulicach *Singeisena* z *Liestal* i nieumyślny wystrzał w szeregiach wojsk na rynku stojących, naruszyły tę spokojność — wkrótce atoli wszystko do porządku wróciło. Z tej przyczyny rozkazano nie wpuszczać do miasta ludzi uzbrojonych, nie należących do wojsk Związku Sprzymierzonego.

W Luzern w dniach ostatnich aresztowano wiele osób, podeyrzanych o tajne należenie do działan w Schwyz.

— Dnia 13 —

Wczoray weszły tu jeszcze kompania artyleryi Aargawskiej i kompania jazdy Berneńskiej. Wszystkie stanowiska osadzone są wojskiem Związku Sprzymierzonego; straż policyjną tylko zostawiono krajowcom. Półkownik *Guerrey* wczoray przybył i obejmuje dowództwo nad całym wojskiem w kantonie Bazylei, zamiast tymczasowego dowódcy *Dufour*.

Ostatniego piątku stan włóściański obwodu Bazylei, zgromadził się w wielkiej liczbie pod otwartym niebem i wybrał deputacyą z 10 członków, która się ma udać do *Zürich*, i tam osobiście przed Sejmem następnie przedłożyć żądania: zupełne oddzielenie, wojska nie powinny zajmować obwodu, aby rychło nastąpił podział majątku krajowego i aby szkody poczynione przez miasto, wynagrodzone zostały.

Gazeta Wyższego i Niższego Renu głosi: Tego wieczoru wojska Związku Sprzymierzonego, jeszcze w Bazylei straż odbywały, mając w pogotowiu działa i zapalone lonty. Oczekują one posiłków, by przystąpić do rozbioru, co z ciężkością, tak w mieście, jak w obwodzie przyjdzie, gdyż wzajemne działanie namietności, do wysokiego stopnia jest posunięte. Sejm w niemałym bydl musi kłopotcie, względem wyboru środków, w celu przywrócenia porządku. W przypadku niechęci stronnictwa radikalistów, obawiają się napadu związków po całej Szwajcaryi rozszerzonych. W Bazylei powiadają, iż w rozmaitych Kantonach, karolisci Francuzcy gotują się do odjazdu, jako obwinieni o porozumiewanie się z niezgodnymi kantonami.

Gazeta Zurychska donosi z Kantonu Bazylei 13 sierpnia. Po niepomysłnym przedsięwzięciu napadu z miasta Bazylei, gminy miejskie dla bezpieczeństwa obwodu były rozbite. Atoli wszystkie do miasta należące gminy, przez swych wysłańców w *Liestal* domagały się przyłączenia do Kantonu obwodu Bazylei. Wskutek czego Rada obwodu d. 7go uchwaliła zezwolić na to ich żądanie, wydać okolne pisma do kantonów, i wszystkie potrzebne poczynić kroki, aby otrzymać sankcyą Sprzymierzonego Związku na to przyłączenie. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

N I E M C Y.

Frankfort dnia 14 sierpnia.
(Artykuł Urzędowy.)

Wysokie Zgromadzenie Związku Niemieckiego, na 26tym tegorocznym posiedzeniu, d. 26 czerwca postanowiło, ażeby ustanowiona była centralna władza związkowa, której poleconem zostaje, wysledzić i wyświecić bliższe okoliczności, rozciągniętość i związek spisku przeciwko trwałości Związku i publicznemu porządkowi w Niemczech wymierzonego, szczególnież w dniu 3 kwietnia t. r. we *Frankforcie* zaszytych zamachow, uprzątnąć i nieustannie o wszystkich wydarzeniach, wszelkie wiadomości od zarządów w różnych państwach związkowych do śledzenia uczestnictwa tego spisku, co do spólności sprawy, zbierać, także wzajemne udzielenia i wyświecenia popie-

rać, nakoniec nad gruntownością, zupełnością i przyspieszeniem rozpoczętych śledzeń staranie mieć. — Przez toż samo postanowienie, Rządy Austriacki, Pruski, Bawarski, Wirtemberski i W. X. Heskiego, są wezwane do mianowania, od każdego po jednym członku do centralnej, wyżej opisanej władzy związkowej; poczem wszyscy ci członkowie tu się zjechali, i na Posiedzeniu Związkowym d. 8 t. m. władza ta za otwartą ogłoszoną została.

— Poseł Turecki przy dworze K. J. Brytanii W., *Maurojeni*, wczoraj tu przybył, i udaje się do *Teplitz*.

— W Hessyi Elektorskiej postanowione wyzolenie żydów było powodem, że znakomitsi członkowie tutejszej gminy żydowskiej podali prośbę do Senatu, w której dopraszają się zupełnego z Chrześcianami ich porównania. W przypadku im tego odmówienia, oświadczają się z postanowieniem, wyniesienia się na zamieszkanie do sąsiedzkiej Hessyi Elektorskiej. (*Krp. Hamb.*)

Monachium d. 8 sierpnia.

Powiadają, że *Xięźna Braganza*, z *Paryża* ma się udać do *Włoch*, dla odwiedzenia matki swej *Xiężnej Leuchtenbergskiej*.

Baron *Lerchenfeld*, który się w *Karlsbadzie* znajduje, w końcu tego miesiąca z powrotem jest spodziewany.

W twierdzy *Rothenbergu* pod *Norymbergą*, 4 t. m. po południu śnieg padał. (*Krp. Hamb.*)

Würzburg d. 10 sierpnia.

Wczoraj ogłoszono tu wyrok na praktykanta prawnego *Gottfryda Widmanna*: skazany jest do twierdzy na czas nieograniczony. (*Krp. Hamb.*)

Hamburg d. 17 sierpnia.

Xięźna Lieven z familią i Hr. *Matusiewicz*, dzisiaj zład na statku parowym do Londynu odjechali. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

S A X O N I A.

Drezno d. 17 sierpnia.

J. K. Wys. *Xięź Jan*, wczoray wrócił tu z podróży do *Karlsbadu*. Wczoraj także wieczorem J. K. Wys. *Xięź Wilhelm*, brat Króla Jmci Pruskiego przejazdem przez Lipsk i J. K. Wys. panująca *Xięźna Anhalt Dessau*, z *Teplitz* tu przybyli. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

D A N I J A.

Kopenhaga d. 13 sierpnia.

Na pamiątkę wyzdrowienia Króla, będzie wybity medal. Biskup i Professor Dr. *Müller* i Pr. *Freund* mają się tym zająć. Podpisy są liczne.

Poeta nasz *Ochlschlager*, znajduje się dopiero w Chrystyanii, gdzie się spotkał z Xięciem Oskarem. Dla tych obu znamienitych gości w teatrze, gdzie tragedia *Ochlschlegera Hakon Jarl* była przedstawioną, wzniesione były obok wyższe miejsca, i powszechnym wesołym okrzykiem przywitano tak Xięcia, jako i Poetę. Członkowie *Storthingu*, profesorowie i inni, zapraszają ostatniego na daną mu ucztę. (*Al. Pr. St. Zeit.*)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 8 sierpnia.

Po rozeyściu się obozów pod *Ryen* i *Oerschot*, założone będą główne kwatery trzech dywizyj w *Breda*, *Eyndhoven* i *Osterwyk*, zaś dywizyj rezerwowej w *Uden* lub w *Boxtle*. Okręt liniowy *Zeeländer*, przyptął do *Flessyngi*, gdzie wysadził swoich ochotników, a popisowych zabrał na pokład; ma się udać ku północy. (*Gaz. Codz. War.*)

— Dnia 9 —

Gazety nasze wzywają do odwetu, z powodu wykonania na granicy przez Belgiczyków uwięzienia Kapitana *Hollenderskiego*. (*Gaz. War.*)

— Dnia 14 —

Rząd otrzymał wczoraj wiadomość z Londynu o układach, jakiegoby zaś one były rodzaju, niewiadomo.

Królewski instytut nauk, literatury i sztuk pięknych w *Antwerpii* d. 27 t. m. mieć będzie

publiczne posiedzenie na obchod swego istnienia od lat 25. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

Bruxella dnia 9 sierpnia.

Monitor zawiera świetne opisanie wczorajszych uroczystości przy chrzcie następcy tronu. Król *Leopold*, Królowa Francuzka, Xiążęta *Orleanu* i *Nemours*, i Xiężniczki *Orleanu*, byli na chrzcie przytomni. Po południu przyjmował Król powinszowania Izby, Ciąła dyplomatycznego i Władz cywilnych. Wieczorem miasto było oświecone.

Królowa Francuzka, uda się dnia 10 z Xiężniczkami do *Paryża*.

Do *Ostendy* przybył dnia 7 znowu goniec *Witlox* z *Londynu* i zaraz odjechał do *Bruxelli*, słysząc, że ma z sobą ważne nader depesze; zalecono mu największy pośpiech. (*Gaz. War.*)

— *Dnia 14* —

Król i Królowa Belgów, jak zapewnijają, d. 20 sierpnia udadzą się do *Leodyum*.

Mówią tu, iż Jenerał *Guilleminot*, zostanie naczelnikiem głównego sztabu woysk naszych. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 10 sierpnia.

Na posiedzeniu Izby niższej dnia 9 sierpnia odczytany został po trzeci raz bil względem zniesienia niewolnictwa; wiele klauzul dodano, w skutek których nie wolno przymuszać niewolników do pracy w niedzielę i święta, i czas wyzwolenia córek negrów przeznaczono do 18 roku ich wieku. (*Gaz. Codz. War.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 14 sierpnia.

J. K. M. wczoray około godziny 7 wrócił z *Compiègne* do *Neuilly*.

Wczoray przed tutejszym sądem *Assises*, zaczęło się słuchanie świadków w sprawie obwinionych o zabójstwo *Roberta* i *Bastiona*, którzy przed laty 12u pewney wdowie *Houet* życie odjęli. Proces może się długo przeciągnąć, gdyż 78 świadków wysłuchać należy.

Gazeta Temps czyni uwagę: Marszałek *Soult* uwiadomił Jenerała *Sebastiani*, iż 23 powróci; P. *Thiers* ma zamiar wkrótce odbyć podróż do Anglii, Xiążę *Broglie* i P. *Guizot*, już na wieś odjechali, i nakoniec Hr. *Sebastiani*, którego stan zdrowia coraz się bardziej pogorsza, chce się do wód udać. Rada więc Ministrów składa się z Hr. *Rigny* i *Argout* i P. *Humann* i *Barthe*.

Journal des Débats zawiera następny artykuł; pożyczka Don *Miguela* na birży dnia 10 podniosła się od 37 do 45 za sto. Niewiadomo jakiej przyczynie, w braku nowszych wiadomości z Portugalii, to podniesienie się przypisać należy. Miałoby się ono opierać, jak niektórzy zdają się mniemać, na mniemanem podobieństwie, iż ową pożyczkę Rząd Donny *Maryi* uzna? By to przypuścić, należałoby zapomnieć o postanowieniu Rencyj Terceirskiej, jakim uwiadomono, iż pożyczki podobnego rodzaju, nigdy nie zostaną uznane; daley trzebaby zapomnieć, iż pożyczka Don *Miguela*, na sprawę zupełnie nieprzyjawną interesom Królowey, zaciągnięta jest i obróconą. Właściciele więc obligacyj Portugalskich, mogą tylko na szczęście Don *Miguela* liczyć; w razie zaś jego upadku, nie będą się mogli udać do Rządu Królowey.

— *Dnia 15* —

Król wczoray o południu przybył z *Neuilly* do stolicy, miał dwugodzinną naradę z Ministrami, dał Marszałkowi *Gérard* posłuchanie, pracował z Jenerałem *Sebastiani*, i wrócił około godziny 5 do swej letniej rezydencji.

W *Monitorze* czytamy wczoray datowane Królewskie postanowienie, którym tymczasowie

powierzone ministeryum woyny Hr. *Sebastiani*, do powrotu Marszałka *Soulta*, oddaje się Ministrowi marynarki Hr. *Rigny*.

— *Dnia 16* —

Idzisiaj Król po przyjeździe z *Neuilly* przydował w radzie ministrów, poźniej jeszcze ministrowie sprawiedliwości, handlu i marynarki, osobno z Królem pracowali, poczem Król do swego zamku wrócił.

Królowa *Donna Marya* i Xiężna *Braganza*, zawczoray oddały Królowey wizytę w *Neuilly*. Odjazd pierwszej do *Brestu*, zkad odpłynię do *Lisbony*, podług *Journal des Débats*, za kilka dni nastąpi. Taż sama gazeta donosi, iż *Markiz Loulé* przybył do stolicy. Królowa przyjmowała wczoray, jako w dzień imienin, liczne wizyty. Zpomiedzy osób, składających powinszowanie, wymienia *Messenger* także i Barona *Hyde de Neuville*.

Tutejszy sąd *Assises* zakończył wczoray prawne roztrząsania w processie *Bastiena* i *Roberta*. Pierwszy za zabójstwo wdowy *Houet*, drugi za namawianie przez podarki i obietnice do zabójstwa, zostali uznani winnymi. Ponieważ zaś okoliczności karę łagodzące za nimi przemawiały, przeto sędziowie skazali ich tylko na dożywotnie ciężkie roboty i wystawienie u pręgierza. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

HISZPANIA.

Madryt dnia 1 sierpnia.

Onegday Poseł Francuzki, Hrabia *Rayneval*, i Poseł Angielski P. *Addington*, podali Królowi na posłuchaniu prywatnem własnoręczne pisma swych Monarchów. (*Gaz. War.*)

— *Wilno.* —

Poświęcona praca i staranność, w zbliżaniu stron do ugody, jest nayszlachetniejszą w Obywatelstwie cnotą i saletą; w takim zawodzie słynał zawsze JW. Radzca Stanu i Kawaler Antoni *Lappa*, który, pomimo ciągłego szajmowania, ważnych stopni publicznych Urzędów, nieodmawiał nigdy swych trndow, a doyrzałą rozważą, sprawiedliwością i doświadczeniem, trafiał zawsze do życzonego celu, ustalenia między stronami, spór wiodącemi, wieczystego pokoju i pojednania. — Niżej podpisany, mając z JW. Hieronimem Hrabia *Strutyńskim*, Szambelanem b. Dworu Pols. i Kawalerem, delikatne nader z wielu względów kwestyje i spory, zobopolną ufnością, oddaliśmy je, na mediacyję JW. Radzcy Stanu i Kawalera *Lappy*, a tym sposobem, kiedy wdanie się tego Dostojnego Urzędnika, przy równey pomocy i usilowaniach JW. Marszałka i Kawalera *Chryzostoma Piłsudskiego*, wszystkim jakie dotąd były pomiędzy nami nieporozumieniom, oraz wzajemnie stosowanym pretensjom, położyło ostateczny koniec, i zawarły dokument ugodliwy kwietacyyny, umarzając rozgałęzione po różnych jurydykoyach kroki processowe wiekniatą zabezpieczył dla nas spokojność; czując przeto za świętą powinność Szanownym JJWW. Postrzednikom oświadczyć ze strony mojej nayszleszą wdzięczność i podziękowanie. Datt w Wilnie, roku 1853 miesiąca sierpnia 9 dnia.

Tadeusz Pomarnacki Sędzia b. Ziemiński O-nikszyński i Deputatt b. Wywod. Guber. Wi-leń.

(972)

Obszary meteorologi- czne.	Czas Obserwacyi.		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau.		Wiatr.		Stan powietrza.	
	d. 18 o 3 wieczor.		27 cal.	7.9 lin.	+ 16	stopni.		Poludniowy.		Pogoda.
	d. 19 — — —		27 —	5.6 —	+ 19½	— —		Poludniowy.		Chmury.
	d. 20 — — —		27 —	5.6 —	+ 20	— —		Poludniowy.		Pogoda.
	d. 21 o godz. 5 rano.		27 —	2.8 —	+ 12½	— —		Polud. zach.		Deszcz.

DODATEK